

Spectator prin teatrele engleze

Intilnire ASSITEJ la București

● LA invitația centrului național român, între 8 și 11 iunie a avut loc intilnirea comitetului executiv al ASSITEJ (Asociația internațională a teatrelor pentru copii și tineret) — înființată la Paris în 1965. Pe ordinea de zi: discu-tarea activității asocia-ției pe ultimalele gase, luni, probleme de re-pertoriu și traduceri, publicitatea asociației, stabilirea ordinii de zi a adunării generale care va avea loc în octom-brie, la Veneția. Prin-te participanți (preșe-dinți ai centrelor națio-nale din statele mem-

bre, România fiind re-prezentată de Ion Lu-cian) menționăm: Șah-Azizov, U.R.S.S. (preșe-dintele ASSITEJ), Nata-niel Esch, S.U.A. (vice-președinte ASSITEJ), Vladimir Adamek, Cehoslovacia (vicepreședinte ASSITEJ), Rosemarie Moudoues (secretar ge-neral ASSITEJ), Ion Cojari, România (trezo-rierul ASSITEJ), Ilse Rodenberg, R. D. Ger-mania, Hans Walter Gossman, R. F. a Ger-maniei, José Geal, Bel-gia, Victor Gheorghiev, Bulgaria, Benito Bliot, Italia.

Premieră pe tară

● SALATA DE CA-PETE, comedie în tre-acte de Ilie Păunescu și Paul Aristide, a avut premiera pe tară la Te-a-trul de stat din Oradea, în regia lui Mihai Raicu și scenografia lui Stelian Anton, student la Insti-tutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu”. La cea de a patra e-ditie a Zilelor teatrale de la Debrețin, piesa a fost jucată în deschide-rea festivalului, la 13 mai.

Turneu în Italia

● TEATRUL „Ion Creangă” întreprinde un turneu în Italia, în-tre 15-23 iunie, cu spec-tacolul *Cocoșul* de Ion Lucian, ce va fi prezentat în o-rașele Roma, Bologna, Milano și Torino. De-menționat că, la Roma, spectacolul se va juca în cadrul festivalului „Premio Roma”. Cîști-gurile realizate din a-ceste spectacole vor fi donate, în parte, în be-neficiul sinistraților.

„Teatrul” nr. 5

● NUMARUL din mai al revistei „Tea-trul” ne propune, din nou, un sumar din cele mai atractive. — Marin Preda își expune, în-tre altele, într-o inter-viu, opiniile sale despre spectacol și dramaturgie; Dan De-găliu — într-o discuție cu Silvia Popovici (contri-buție teoretică a ace-s-tui excelent actor de-vine tot mai asiduă în paginile publicațiilor teatrale) — încearcă să stabilească coordona-tele interpretării de poezie și dragoste; este publicat un text înedit de Argehi — „Dicțio-nea”; eseuri despre dramaturgie semnează N. Manolescu, Nicolae Balotă, Petru Popescu; în fine, la rubrica sa despre cinematograf, — Miron Radu Paras-chivescu ne convinge de virtuțile filmului Elvira Madigan.

PREMIERE

- **Cu ochii legați**, de G. Feydeau, Teatrul din Sibiu. Regia: Dan Nasta, decoruri: Helmuth Stürmer, costume: Olimpia Damian. Vineri, 12 iunie.
- **Gaietele**, de Alexandru Kirilșcu, Teatrul din Tg. Mures (secția maghiară). Vineri, 12 iunie.
- **Nic-nic**, de A. Bursan și Gh. Panco. Teatrul de Nord din Satu Mare. Simbătă, 13 iunie.
- **Sfintul Mitică Blajinu**, de Aurel Baranga. Teatrul Național din Cluj. Regia: Victor Tudor Popa, decoruri: T. Th. Clupe, costume: Edit Schranz-Kunovits. Simbătă, 13 iunie.

La radio:

- **Atelierul pășărilor de aur**, poem dramatic de Radu Bouraeanu. Regia: Cristian Munteanu. Din distribuție: — Virgil Ogășanu, Gheorghe Cozori, Val Săndulescu. Luni, 15 iunie.
- **Andromaca**, de Jean Racine, traducere de Petre Manoliu, adaptare radiofonică de Andriana Flănuș. Regia: Mihai Zilra. Din distribuție: Irina Răchitanu-Silinau, Raluca Zamfirescu, Lucia Mușescu, Cristina Tăci, Constantin Codrescu, Alex. Repan, Ludovic Antal, Nicolae Luchian-Botez. Marți, 16 iunie.

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA anunță:

scutirea la concurs a postului de conferențiar de la Facultatea de studii economice, catedra de economia și organizarea agriculturii, disciplina „Economie agrară”, poziția 2

Candidații care doresc să se înscrie la concurs, vor depune în termen de 30 de zile de la publica-rea acestui anunț în Buletinul Oficial, la rectoratul Universității din Craiova, str. Al. I. Cuza nr. 13, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute în Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R. S. România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33, din 15 martie 1969.

Concursul se va ține la rectoratul Universității din Craiova în termen de 60 de zile de la expirarea termenului de înscriere.

BISERICA paro-hială, părăsită, din Ossulton Street, neîncălzită, cam umedă și luminată de câteva reflec-toare improvizate. Locul de repetiție ales de regizorul Lindsay Anderson pentru piesa lui David Storey *The Contractor*, a cărei premieră era a-nunțată peste două săptămâni la „Ro-yal Court Theatre”. Actorii leșeau în pauză, să se încălzească la sobele ne-obisnuite de cald al acestei iarni lon-doneze. La ora lunch-ului mergeau cu toții la pub-ul de după colț să măn-incine un sandwich și să bea o bere.

Aici l-am cunoscut pe inițiatorul „Free Cinema”-ului, acel regizor pio-nier al teatrului englez contemporan: Lindsay Anderson. Aici l-am cunoscut și pe dramaturgul David Storey, al cărui nume mi-l aminteam de la *Viața sportivă*, la care scrisese scenariul.

Sub arcu cupolei înalte a bisericii unde repetiția era în toi, mi-a fost mai greu să identific actorii. În ha-ne de lucru, protagoniștii derutau pe noul venit ce nu-i putea deosebi prin replice lor albe, funcționale ca și mișcările lor, de acei lucrători ocupați în momentul desfășurării piesei. Treptat, te lămurirești că toți cei prezenți pe podiumul improvizat sînt interpreți piesei care le cere să ridice un cort uriaș — unic decor — de la primul pylon, pînă la ultima pinză, înălțată de frînghii solide în timpul actului I și II, ca apoi să-l stringă și să-l scoată afară pînă ce scena rămîne pustie o-dată cu sfîrșitul actului III.

„Murise un timp”

AM AVUT prilejul și în seara pre-mierei să interceptez același scurt rîstimp de nedumerire în sufletul sîlii, atunci cînd, la rampa cu cortina rîdi-cată, identitatea actorilor se confun-

da cu cea a unor recuziteri. Mai ales că de multe stagioni publicul s-a în-vățat să asiste, nu odată, la montarea decorului la scenă deschisă. Rîstimpul de nedumerire era însă cea mai înaltă apreciere adusă firescului interpreți-lor ce nu-și mai slujeau rolurile, ci parcă propriile lor existențe.

La repetiția din Ossulton Street, Lindsay Anderson, vorbindu-mi des-pre antagonismele dintre teatru și film, îmi precizase că acesta din urmă reclamă cu toată ființa amprenta u-nică a personalității regizorului, în timp ce teatrul cere ca viziunea regi-zorului să se subordoneze textului și actorilor.

Acum, la spectacol, îmi apărea e-vident modul în care regizorul, de pre-suppus plan doi în teatru și cel de prim plan în film, colaborează, în cazul lui Lindsay Anderson, care este — în pri-mul ca și în al doilea rînd — un regi-zor al spectacolului. Remarci din-odată că maniera de joc discretă a actorilor, cu mimica imperceptibilă și vocea joasă, se împletește cu modali-tăți specifice teatrale într-un rezultat cu totul revelator pentru talentul și experiența multilaterală ale lui An-derson. Am înțeles cum filmul s-a in-tegrat biologic în tehnica sa teatrală, tot astfel cum elementul scenic poate fi regisit în *Viața sportivă* sau *Dacă...*

Mă gîndeam atunci, în pauza pre-trecută în holul îngust care invită pu-blicul să facă cîțiva pași pe trotuarul din Sloane Square, la unul, poate doi dintre regizorii noștri, la care intilnim aceeași integrată dualitate.

Și ce se întîmplă în *The Con-trac-tor*?

Pe scenă se aduceau birne, frînghii, pinza cortului colorată în dungi roz, verde, alb. Pe măsură ce actorii mon-tau cortul — meserie pe care o în-vățaseră chiar de la specialiștii pro-fesiei — aflai că sub calota ce se înalță se pregătește nunta ficei an-treprenorului. Aflai, din frînturi de vorbe rostite între două lovituri de

clocan, gînduri despre marile năzuințe și moarte, între care se mistuie vie-țile, aflai lupta de zi cu zi pentru mă-runte idealuri, risipite între neîmpli-nire și speranță. Ești martorul în-căpățînării celor vîrstnici și a vulnera-biliei nerăbdări a celor tineri. Umorul și dezamăgirea se contrastează aproape la fiecare replică, exact ca într-un ri-tual chehovian în care oamenii se cu-nosc, se iubesc, se despart. De o sim-plitate extremă, dialogul din *The Contractor* se adună parcă pentru a spune: așa se ȳdează o față, așa îm-bătrînește o casă, așa trece o viață. Dar cea mai izbitoră dimensiune a piesei lui David Storey (care de fapt nici nu are propriu-zis un subiect, ac-țiunea fiind limitată la ridicarea de-cortului, iar însăși construirea lui dă la iveală raporturi umane, sevențe de stări afective, sensuri morale și sociale), este concretetea cu care no-tează scurgerea timpului. Palpezi ineluctabil trecerii lui. Efectul scenic cel mai semnificativ apare la înce-putul celui de-al treilea act. După ce în pauză lăsaseși chioscul de pinză de-corat pînă la ultima floare, prin efor-tul stăruitor de muncă și îndemnare, îl regăsești descompus, cu florile strî-vite, cu scaunele răsturnate, cu po-deaua murdărie. Pe aici trecuse o pe-trecere. Trecuse o nuntă. Se jucase un act al vieții. Murise un timp. Tinerii vor pleca. Bătrînii rămîn singuri. Lu-crătorii se vor răspîndi să ridice alte corturi, pentru alte oșpete de viață, apoi le vor stringe și le vor purta pe alte meleaguri.

„Royal Court Theatre” nu și-a dez-mînit stilul cu acest act de omeneș și de modern spectacol.

Pofta de a rîde

DIVERSITATEA repertoriului tea-tral londonez nu îți înlesnește ale-gerea. Asemeniuna lui *Arthur* U! a-vea loc în Shaftesbury Avenue, nu

Comedie boulevardieră à l'anglaise. Am găsit o fată în supă. În fotografie: David Horovitch, Vivienne Ball, Richard Coleman, Peter Byrne.

Tom Courtenay oscilînd între timi-ditate și aroganță: She Stoops to Conquer.

Peggy Ashcroft — la fel de desă-vîrșit completă ca și portretul sha-kespearian: Henric al VIII-lea.

departe de trupa *Hair*, care însă — atît cît mi-am putut da seama din-tr-un sondaj de opinie ad-hoc — nu se bucura de aprecierea londonezilor. Între poli conservatorismului și ai excentricității, englezii au stabilit de prea multe secole un echilibru, pen-tru a-și pierde capul la o vogă sho-king. „Pictisitor!” — mi-au spus mulți dintre oamenii de teatru și de film cu care am stat de vorbă, de la directorul studiourilor de la Elstree, la Lindsay Anderson sau la actorul Christopher Lee și încă mulți alții. Probabil mult mai dornici ca și con-știenții lor să apleade tradiționalul musical: *Poveștile din Canterbury*. *Omul de la Maucha*, *Anne din Green Gables*, *Fiddler an the Roof* sau pe Ginger Rogers în *Mame*.

Compania „Manchester '69” era găzduită de scena bătrînă de 80 de ani de la „Garrick Theatre”. Se pre-zintă *She stoops to conquer* sau „In-curcăturile unei nopți” — piesă scrisă de Oliver Goldsmith, „care a obținut îngrădindu-i judecătorilor și alba mai multe poante decît orice alt spec-tacol al acestui inimitabil autor” — cum era anunțat în reclama vremii. Îl ve-deam pentru prima oară pe Mr. Tom Courtenay — cum era afișat în pro-gram — într-un rol de comedie. Ex-presia chinată a lui Billy cel minci-nos, faciesul de neuitat al alergăto-rii de cursă lungă sau tragismul soldatului condamnat din *Pentru țară și rege*, erau înlocuite de o neconș-tiță lăcărare ghidușă, de o vervă fără isov. Doar la delicata balanță din-tre două sentimente, specifică jocului său, nu renunțase Courtenay. Aici, în re-gistrul comediei, oscilația între timi-ditate și aroganță, între supunere și inventivitate se păstra intactă.

Am verificat încă o dată, la acest spectacol, ereditatea copilăroasă a oricărui public bun, adunat între zi-durile unui teatru, atunci, de pildă, cînd zgometul roților căruței dînd o-cul sîlii — semn că Mrs. Hardcastle rătăcise drumul — smulgea, de fie-care dată, nepotolite hohote de ris.

Tot pe pofta de a rîde a londone-zilor conta și comedia boulevardieră a anglaiei *Am găsit o fată în supă*! de Terence Frisby, care continua în edi-ția a doua, la „Comedy Theatre”, suc-cesul început cu patru stagioni în urmă la „Globe Theatre”. Alte peste zece comedii de vîrstă și însușiri dife-rite întredineau seară de seară cli-matul veseliei pe scenele londoneze.

În sanctuarul Shakespeare

SPECTATORUL-călător nu poate spera să epuizeze în cîteva săptămîni spectacolele orașului de pe Tamisa, deși cu puțin noroc poate îndrăzni să se avînte în incinta lui „Royal Sha-kespeare Company” de pe malul A-vo-nului, la Stratford, unde Shakes-peare este celebrat din aprilie pînă în decembrie. Din iunie în aprilie „R.S.C.” joacă în dublu, consacrin-reptoriul marului elisabethan la tea-trul „Aldwych”, de unde se va muta în toamna anului 1972, cînd va fi gata noul sediu construit de Corpora-ția orașului Londra, la „Barbican Arts Centre”.

Fabrica de bere — așa e poreclită în argo-ul local clădirea roșie, cam mătăhoasă și cam urîță, care găz-duiește cea mai orgolioasă companie de teatru britanică. Anul trecut, un milion de spectatori au aplaudat reprezentațiile celor două teatre din Londra și Stratford, și turneele ace-sora. Cel patru directori ai teatrului — Peggy Ashcroft, Peter Brook, Pe-

ter Hall, Trevor Nunn — nu ascund că fidelitatea publicului față de re-pertoriul shakespearean nu-i ascutește de griji financiare care nu pot fi în-frînte decît cu sprijinul subsidiilor de stat sau particulare. Stagiunea tre-cută, Consiliul artelor a acoperit 180 000 lire sterlinge, aproape un sfert din cheltuielile primului teatru națio-nal de dramă al țării. Deficitul a putut fi depășit și datorită ajutorului încașărilor provenite de la primul film în culori, turnat după un spectacol al companiei cu piesa *Visul unei nopți de vară* și achiziționat de rețeaua a-mericiană TV și de distribuitorii ci-nematografici de peste ocean.

Este greu să sari peste clipa de e-moție atunci cînd intri în acest sanc-tuar al teatrului britanic, care se află acum la a 110-a stagiune a pieselor lui Shakespeare. Îndeseori după ce te-ai lăsat cuprins de un sentiment de neexagerată evlavie, vizitînd casa de naștere a marului bard, casa Annei Hathaway înaintea căsătoriei, casa ficei lor Susanna și a doctorului John Hall, sau după ce te-ai plimbat prin Stratford și pe malul Avon-ului, care te fac să înțelegi mai bine atît de en-glezeasca peisagistică a lui Constable privită la National Gallery.

Trecuseră 11 ani de la ultima pre-mieră a lui *Henric al VIII-lea* la „Old Vic” și 19 de la o alta, la Strat-ford, teatru care-și propusese să în-cheie un nou ciclu al pieselor istorice shakespeareane cu aceasta, cea mai puțin dramatică dintre ele.

Regizorul Trevor Nunn — actualul director artistic al companiei — rit-micizase acțiunea prin introducerea unui memento gazetăresc. Rezumatul acțiunii fiecărei scene era anunțat prin titluri ca în *Times*, proiectate pe un ecran alb ce cobora în centrul scenei: Buckingham vinovat, Regina în con-flict cu Wosley, Regele divorțază, Wosley concediat, Regele și Anne Bul-len...

Peggy Ashcroft era în rolul reginei Catherine la fel de desăvîrșit com-pletă ca și portretul feminin shak-espearian. Donald Sinden în *Henric* re-actualiza autoritatea și recunoșterea puterii. Brewster Mason în cardinalul Wosley — rol interpretat de ultimul spectacol de la „Old Vic” de către John Gielgud — domina cu personali-tatea-i de gheață primele trei acte. E-venimentele lineare ale piesei — se-gment doar din furtunoasă biografie a eroului care le inspira — evoluau fără prea mare inventivitate. Asigurat de o interpretare impecabilă, spectacolul se sprijinea mai curînd pe atribute exterioare. Costumele de o mare bogăție a materialului și a de-taliului — mi-am amintit de falduri-urile rochiilor lungi din piele de căpri-oară purtate de Cordelia, Regan și Goneril în *Regele Lear* al lui Peter Brook, venit în turneu bucureștean în 1964 — păreau să continue o altă tradiție a acestui teatru. Decorul era elegant, accentuat doar prin cîteva e-lemente mobile. Fantezia mizan-scenice se afirma mai ales în eterica scenă a visului reginei exilate — in-termezzo în pantomimă și măști — realizînd un inspirat balet al mișcă-rilor și luminilor.

O PREMIERĂ la Stratford on A-vo-n include în elementul spectacol și sala. Blănușile, rochiile lungi și chiar cei cîțiva pletoși în costume de catifea păreau puși în scenă de un regi-zor rival. Scena, sala, păreau loc de pelerinaj pentru cei veniți să întîmpi-ne personajele bibliei dramaturgiei engleze, care au coborît din timp pînă la noi, și mai departe.

Adina Darian

TURNUL TEATRULUI „C. I. NOTTARA”:

TREACĂTORII de pe Bulevardul Ma-tei Tito vîd de cîteva zile, pe fa-tada sobră și elegantă a Teatrului de Dramă Iugoslav, un singur afiș: cel al Teatrului „C. I. Nottara” din Bucu-rești. De milne va fi desigur scos, căci astă seară se încheie turneul. Acto-rii români vor avea, în sfîrșit, o noapte liniștită, prima de la plecarea din țară. Emoțiile confruntării cu un public străin au luat sfîrșit, exame-nul, în ciuda barierii de limbă, a fost trecut. În privința notei, nu mai exis-tă însă nici o îndolală: aplauzele la scenă deschisă, cîndările de „bra-vo” de la finele spectacolelor, nemă-răteile ridicări de cortină, apari-ția la rampă a actorilor, chemați din cabine, pe jumătate dezbrăcați și de-machiati, datorită unei insistențe în-căpățînată a spectatorilor, superlati-vele aprecierilor aprute în preze-și elogiile entuziaste ale oamenilor de teatru intilniți la Belgrad, pe stradă, la hotel, la restaurant, sînt mărturia palpabilă a succesului ob-ținut.

Ca durată, tensiunea nu a fost egală pentru toți. Cea mai favorizată de soartă și de programare a fost So-rana Coroamă, prima care s-a eli-berat de temeri. Tot ea a însă a fost și prima care „a des-chis focul”: mica stagiune bel-grădeană a început cu spectacolul *Petru Rares*, pus de ea în scenă. Cum avea să fie primită, și mai ales înțeleasă (fără traducere la casă), a-ceastă piesă a lui Horia Lovinescu inspirată din istoria țării noastre, iată întrebarea care pe bună dreptate îi neliniștea atît pe autor cît și pe in-terpreți. Răspunsul s-a simțit de la primele replici: publicul asculta și privea încordat. „Nu cunosc limba ro-mână — a declarat în pauză un cro-nicar — dar jocul actorilor m-a facut

ca acest lucru să mi se pară un de-taliu”. De altfel, despre miraculoasa înfrîngere a barierii de limbă, în ca-tada sobră și elegantă a Teatrului de Dramă Iugoslav, un singur afiș: cel al Teatrului „C. I. Nottara” din Bucu-rești. De milne va fi desigur scos, căci astă seară se încheie turneul. Acto-rii români vor avea, în sfîrșit, o noapte liniștită, prima de la plecarea din țară. Emoțiile confruntării cu un public străin au luat sfîrșit, exame-nul, în ciuda barierii de limbă, a fost trecut. În privința notei, nu mai exis-tă însă nici o îndolală: aplauzele la scenă deschisă, cîndările de „bra-vo” de la finele spectacolelor, nemă-răteile ridicări de cortină, apari-ția la rampă a actorilor, chemați din cabine, pe jumătate dezbrăcați și de-machiati, datorită unei insistențe în-căpățînată a spectatorilor, superlati-vele aprecierilor aprute în preze-și elogiile entuziaste ale oamenilor de teatru intilniți la Belgrad, pe stradă, la hotel, la restaurant, sînt mărturia palpabilă a succesului ob-ținut.

Ca durată, tensiunea nu a fost egală pentru toți. Cea mai favorizată de soartă și de programare a fost So-rana Coroamă, prima care s-a eli-berat de temeri. Tot ea a însă a fost și prima care „a des-chis focul”: mica stagiune bel-grădeană a început cu spectacolul *Petru Rares*, pus de ea în scenă. Cum avea să fie primită, și mai ales înțeleasă (fără traducere la casă), a-ceastă piesă a lui Horia Lovinescu inspirată din istoria țării noastre, iată întrebarea care pe bună dreptate îi neliniștea atît pe autor cît și pe in-terpreți. Răspunsul s-a simțit de la primele replici: publicul asculta și privea încordat. „Nu cunosc limba ro-mână — a declarat în pauză un cro-nicar — dar jocul actorilor m-a facut

terpreții celui de-al doilea spectacol „Crimă și pedeapsă” au repetat, în cursul dimineții, cu trageri de inimă și bună dispoziție. Ștefan Iordache, care nu luase încă „botezul focului”, și regizorul Sanda Manu erau poate singurii cu „trac”. Dar către orele șase după masă, îndreptîndu-se spre cabine, nici unul din actori nu se pu-tea lăuda că și-a păstrat singele rece. Mai cu seamă că știu cu toții că în repertoriul teatrului găzda și înscrisă o dramatizare după același roman al lui Dostoevski, iar mulți dintre vil-tonii interpreți se aflau în sală. Cu toată emoția actorilor, spectacolul s-a desfășurat întocmai ca „acasă”: cu singura deosebire că a fost mai dese-ori întrerupt de aplauze.

Dar în locul oricărui comentariu, ce ar putea, pe bună dreptate, fi învin-dat de părtinire, sînt de preferat cuvî-nțele scrise ale unor martori obiectivi și severi. Astfel, cronicarul Mihail Mirovici își începe cronică aprută în „Politika Express” sub titlul „Teatru cu adevărat” astfel: „Vom ține bine min-te numele și măiestria, melodia scenică și poezia acestui teatru cu ca-lități neașteptate și strălucite, calități care ne obligă acum, mai mult ca oricînd, să-i invităm spontan să vină la noi și în stagiunea viitoare...”. Deo-sebit de impresionant au fost scri-șorile pe care doi decani prestigioși ai scenei iugoslave — Liubisa Iova-novic și Victor Static — le-au trim-is directorului Teatrului „Nottara”. Primul scrie: „Prin această scurtă scrisoare, doresc să mulțumesc întregu-lui colectiv al Teatrului Nottara, în fruntea căruia vă aflați. Emoționat și sub impresia extraordinară a spec-tacol *Crimă și pedeapsă* țin să vă spun următoarele: în îndelungata mea activitate de actor și creator al unui mare număr de personaje din romanele dramatizate ale lui

Dostoevski, am avut prilejul să văd numeroase spectacole cu *Crimă și pe-deapsă* în interpretarea unor teatre din Moscova, Paris, Varșovia, Praga; însă spectacolul pe care l-ați prezen-tat dv. ne-a entuziasmat pe mine și pe colegii mei în asemenea măsură, încît vom trăi ani de-a rîndul sub impresia acestei interpretări a lui Dostoevski. Am o admirație deose-bită pentru regia inteligentă, și o mare recunoștință față de întregul colectiv articesc pentru creațiile excepționale, de neuitat. Domnule di-rector, pentru această sîrbătoare a artei teatrale, vă mulțumesc, Liubisa Iovanovic, prim actor al Teatrului Iugoslav de Dramă”. Numai un teatru cu un colectiv de actori excele-nți, cu o regie inventivă, poate atîn-gi o asemenea culme artistică de in-vidiat. Tovarăș director, vă mulțu-mesc din inimă pentru emoțiile pe care ni le-ați dat cu atîta gene-rozitate actorii dv.”

Majoritatea interpreților din „Crimă și pedeapsă” și-au încheiat seara la clubul teatrului găzda în tovărășia actorilor care-l vor juca aici pe Dostoevski în stagiunea viitoare. Între cei doi Raskolnikov — Ștefan Iordache și Misa Ianketic — s-a le-gat o prietenie trînică. La Casa Scriitorilor unde cîțiva membri ai co-lectivului din București au fost invi-tați la dînea de către directorul tea-trului din Belgrad, George Constantin stă de vorbă cu Steve Zigon care în aceeași după amiază a imprimat la radio „Crimă și pedeapsă” jucînd rolul lui Porfir. George Constantin, desi în vîrstă de 60 de ani, este un om de ac-tiune ca de obicei. Tracul a trecut dar bucuria îl împiedică deocamdată să-și reia acoară puțin absent pe care-l are cînd coboară de pe scenă. Lîngă el, Sanda Manu, uîtlînd de meseria ei bărbătească, își îngăduie să fie fe-

mele și să lăcrimeze. Dinu Cernescu încearcă zadarnic să-și găsească lo-cul în această atmosferă de destîn-dere și generală satisfacție. E de în-teses. Viziunile sale (și ale lui Ghelderde) flamande” vor trece examenul de-abia a doua zi. Dar Cer-nescu și cei trei interpreți ai lui Ghelderde au experiența turneeelor în străinătate. De la Nancy s-au în-vîntors nu numai cu cronici elogioase, ci și cu o mare capacitate de adapta-re. În sala Studio a Teatrului de Dramă, cu pereții tapetați în albastru, cu atmosfera la care ar rivni orice director de teatru, — ei fac pe gaz-dele, primind publicul cu cortina rid-cată. Se plimbă pe scenă cu dînz-voltură, fumează, stau de vorbă as-teptînd spectatorii care se așează pe locurile lor cu senzația de a fi fost acceptați în intimitatea actului arti-stic. Apoi, după un eoz de ascultare atentă, odată cu lăsarea cortinei, iz-bucnesc aplauze prelungi și bineîn-tes strigate de „bravo”.

Deocamdată, atît despre turneul Teatrului „Nottara”. La ceasul acesta țîrziu, actorii se află mai toți la ho-tel. Însoșiți de colegii lor belgrădini cîțiva s-au adunat în camera lui Iordache: vreo 5-6 și-au găsit loc pe pat, vreo 20 se îngheșue pe podea și pe masă. E sigur că discuția va dura pînă în zorii.

Dar, în zorii, înainte de a încheia acest articol, mi-a parvenit încă o veste bună: cronică semnată de Ivan Cirilov și care consemnează întregul turneu românesc.

Mîine e zi liberă! Iar duminică „Crimă și pedeapsă” pleacă la Novi-Sad după acest ultim spectacol, Tea-trul „Nottara” se întoarce acasă.

Dana Crivăț

Belgrad, 6 iunie 1970